

3. Možnosti financovania verejno-prospešných organizácií v ekonomickej infraštruktúre

Verejno-prospešné organizácie – také organizácie, ktoré poskytujú statky a služby verejnoprospešného charakteru a sú financované úplne alebo čiastočne prostredníctvom rozpočtovej sústavy.

- **Úplné financovanie** = rozpočtové organizácie, náklady kryjú príjmami zo ŠR alebo MR, tzv. brutto systém financovania
- **Čiastočné financovanie** = 1. príspevkové organizácie – netto systém financovania
2. štátne podniky na uspokojovanie verejnoprospešných záujmov – dostávajú dotácie alebo subvencie, ak nepostačujú na krytie investičných výdavkov

Medzi hlavné **úlohy** verejno-prospešných organizácií:

- *uspokojovať obyvateľov dostatočným množstvom statkov a služieb verejnoprospešného charakteru* (napr. verejná doprava, spoje, školstvo, zdravotníctvo, obrana, ochrana životného prostredia, kanalizácia, zásobovanie vodou, elektrickou energiou a plynom atď.)
- *získať potrebné finančné zdroje na svoju činnosť* (čo je súčasťou stratégie hospodárskej politiky štátu a špecifikovanie finančných prostriedkov závisí od druhu statku či služby podľa jednotlivých sektorov hospodárstva)

Zdroje financovania možno rozdeliť z rôznych hľadísk:

- I. a) *rozpočtové*
b) *mimorozpočtové*
- II. a) *domáce*
b) *zahraničné*
c) *kombinované*

Rozpočtové zdroje financovania môžu mať formu:

- **priamu** – prostriedky sú vyčlenené priamo v rozpočtovej kapitole daného rezertu
- **sprostredkovanú** – financovanie sa realizuje napr. cez štátny účelový fond formou dotácie na určité činnosti
- **nepriamu** – finančné zabezpečenie má na starosti nižšia výkonná zložka zo svojho rozpočtu (obecný, regionálny orgán)

Mimorozpočtové zdroje financovania verejno-prospešných organizácií:

- **rôzne zdroje úverov** od bankovej sféry a podnikateľských subjektov
- **daňové úľavy** resp. **daňové zvýhodnenia** pri podpore nových verejnoprospešných projektov
- **poplatky** za poskytované statky či služby pre obyvateľstvo a podnikateľov
- **zisk** a **odpisy** prevádzkovateľov verejnoprospešných organizácií
- **systém poistenia**

- **koncesný spôsob** financovania projektov verejnoprospešných činností
- **predaj štátnych dlhopisov**
- **emisie komunálnych obligácií**
- **a iné.**

Domáce zdroje financovania verejno-prospešných organizácií:

- všetky dostupné rozpočtové a mimorozpočtové zdroje

Zahraničné zdroje financovania verejno-prospešných organizácií:

- úvery zahraničných bánk (EBOR, EIB...)
- pôžičky medzinárodných organizácií a inštitúcií (MMF)
- udeľovanie koncesie (koncesia – povolenie štátu, upravuje vzťah medzi štátom a iným subjektom)
- nákup licencie (licencia – poskytovanie nehmotného práva)
- a iné.

Kombinované zdroje financovania verejno-prospešných organizácií:

- kombinácia zahraničných a domácich zdrojov

www.euroekonom.sk